

Post bellum

Rozhlasové pořady o naší nedávné minulosti se týkají výlučně zločinů 50.let, tj. Přibližně období 1948 – 1953. Bylo to to období inscenovaných procesů, zatýkání odpůrců režimu a násilné kolektivizace. Vše probíhalo podle instrukcí Moskvy, vrcholila studená válka. Něco obdobného se dělo tehdy i v USA (poprava manželů Rosenbergových, Mac Cartysmus). Po smrti J.V.Stalina proběhl v Kremlu boj o moc, N.Chrušov se spojil s armádou a šéf KGB Berija byl zastřelen na zasedání politbyra.

Poté nastala postupná doba „tání“, u nás byli v roce 1960 političtí vězni na základě amnestie propuštěni. Od roku 1963 k nám začali jezdit turisté ze Západu a naši lidé mohli vycestovat do západních zemí. Tento stav trval i po sovětské invazi, do roku 1970.

V šedesátých letech bylo Československo vyspělou průmyslovou zemí s fungujícím právním systémem a nebývale se rozvíjející kulturou, např. ve sféře filmu. Uvnitř komunistické strany probíhal jakýsi souboj konzervativců a reformistů. Na vedoucí funkci „prvního tajemníka“ byl v lednu 1968 zvolen Alexander Dubček. Antonín Novotný abdikoval na nátlak veřejnosti v březnu téhož roku. Nastalo krátké období „Pražského jara“, ukončené sovětskou intervencí....

Je paradoxní, že v době „protiprávního komunistického režimu“, fungovala v běžném životě kvalitní legislativa, kterou vytvořili fundovaní právníci a budila respekt i na Západě; vedle toho zde ovšem byl zákon o „vedoucí roli strany“, který celou věc relativizoval. Mělo to však i pozitivní aspekty – stranické výbory mohly zasáhnout tam, kde si soudy nedovedly poradit. Takto bylo rozhodnuto např. zboření již nefunkčního nádraží Praha-Těšnov. Dnes vidíme chátrající nádraží Praha-Vyšehrad, které marně čeká na rozhodnutí, co s ním...

V našich veřejnoprávních médiích se deklaruje, že žijeme v demokracii a právním státě, skutečnost je však jiná. Zákony jsou nepřehledné a rozhodnutí soudů, které soudí mnohdy alibisticky podle „lityry zákona“ jsou nepředvídatelné. Kdysi jsem vyslechl v rozhlase diskusi tří právníků, z nichž jen jeden připustil, že se k „právnímu státu“ blížíme.....

20. května 2018

Jan Matys, Davle